

2011

MANAGEMENT (Paper – II) (Optional)

180031

व्यवस्थापन (पत्रिका – II) (वैकल्पिक)

Standard : Degree

Total Marks : 200

स्तर : पदवी

एकूण गुण : 200

Nature : Conventional (Essay) type

Duration : 3 Hours

स्वरूप : पारंपारिक (वर्णनात्मक)

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

(1) Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.

उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.

(2) Question No. 1 is **compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting one question from **each Section**.

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.

(3) Figures to the **right** indicate marks of the respective question.

उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

(4) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.

ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल, अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

(5) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.

नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.

(6) Candidates should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.

उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.

(7) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.

कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

SEAL

1. Answer any four of the following :

180081

खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a)	Explain in detail the corporate financial policy and strategy.
निगमांचे आर्थिक व व्यवहारात्मक धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.	10
(b)	Discuss import procedure and documentation required for it.
आयात कार्यपद्धती आणि त्यासाठी लागणाऱ्या कागदपत्राविषयी चर्चा करा.	10
(c)	What is make or buy decision ?
'उत्पादन' किंवा 'खरेदी' म्हणजे काय ?	10
(d)	Define management information system. Explain the objectives of MIS in an organization.
व्यवस्थापन माहिती प्रणालीची व्याख्या द्या. संघटनेतील माहिती प्रणालीचे उद्देश स्पष्ट करा.	10
(e)	What is information resource management ? Discuss.
'माहिती संसाधन व्यवस्थापन' म्हणजे काय ? चर्चा करा.	10

SECTION – A

विभाग – अ

2. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a)	Explain the scope and significance of financial management.
आर्थिक व्यवस्थापनाची व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा.	15
(b)	What is working capital ? Explain the factors determining working capital.
खेळते भांडवल म्हणजे काय ? खेळते भांडवल ठरविणारे घटक स्पष्ट करा.	15
(c)	What are the factors affecting on dividend policy ?
लाभांश धोरणावर परिणाम करणारे घटक कोणते ?	10

3. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a)	Explain the methods of valuation of bonds and shares.
कर्जरोखे (Bonds) आणि भाग (Shares) मूल्यांकनाच्या पद्धती स्पष्ट करा.	15
(b)	What is capital structure ? What are the theories of capital structure ?
भांडवल रचना म्हणजे काय ? भांडवल रचनेचे सिद्धांत (theories) कोणते ?	15
(c)	What are the institutions working in capital market ? Substantiate.
भांडवल बाजारात कार्यरत असलेल्या संस्था कोणत्या ? विस्ताराने लिहा.	10

SECTION – B
विभाग – ब

4. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) What is marketing research ? What are the factors covered in marketing research ? 15
विपणन (Marketing) संशोधन म्हणजे काय ? विपणन (Marketing) संशोधनामध्ये कोणकोणते घटक विचारात घेतले जातात ?
- (b) Discuss distribution channel and logistics in marketing management. 15
विपणन व्यवस्थापनातील वितरण साखळी (distribution channel) आणि वाहतूक व्यवस्थे (logistics) विषयी चर्चा करा.
- (c) Explain in detail International Business Environment. 10
आंतरराष्ट्रीय व्यवसाय पर्यावरण (International Business Environment) सविस्तर स्पष्ट करा.

5. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) What is marketing management ? What are the functions of marketing management ? Explain. 15
विपणन व्यवस्थापन म्हणजे काय ? विपणन व्यवस्थापनाची कार्ये कोणती ? स्पष्ट करा.
- (b) What is services marketing ? Explain the limitations in services marketing. 15
सेवांचे विपणन म्हणजे काय ? सेवांच्या विपणनातील मर्यादा स्पष्ट करा.
- (c) Explain changing composition of trade in goods and services in International Business. 10
आंतरराष्ट्रीय व्यावसायिक क्षेत्रात वस्तू आणि सेवा व्यापारातील बदलती समीकरणे (composition) स्पष्ट करा.

SECTION – C
विभाग – क

6. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) What is production management ? Explain the functions of production management. 15
उत्पादन (production) व्यवस्थापन म्हणजे काय ? उत्पादन व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा.
- (b) Discuss plant location planning. Explain plant size and scale of operations. 10
कारखान्याच्या स्थान निश्चितीच्या नियोजनावर चर्चा करा. कारखान्याचे आकारमान (size) आणि कामकाजाचे परिमाण (scale of operations) यावर चर्चा करा.
- (c) What is production control ? Explain the methods of production control. 15
उत्पादन नियंत्रण म्हणजे काय ? उत्पादन नियंत्रणाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

P.T.O.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) What is production planning ? Explain the importance of production planning. 15

“उत्पादन नियोजन” म्हणजे काय ? उत्पादन नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

(b) Discuss the methods of manufacturing. 10

उत्पादनाच्या पद्धतींची चर्चा करा.

(c) What is material management ? Explain the objectives of material management. 15

मालसाठा (material) व्यवस्थापन म्हणजे काय ? मालसाठा व्यवस्थापनाचे उद्देश स्पष्ट करा.

SECTION – D

विभाग – ड

8. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) What is meant by system analysis and design ? Explain system development management life cycle. 15

पद्धती विश्लेषण (System analysis) आणि रचना करणे (design) म्हणजे काय ? व्यवस्थापनाचे पद्धती विकास जीवन चक्र (System Development Management Life Cycle) स्पष्ट करा.

(b) What is human resource management ? Explain the functions of human resource management. 15

मनुष्य संसाधन व्यवस्थापन (HRM) म्हणजे काय ? मनुष्य संसाधन व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा.

(c) Explain job evaluation and job enrichment. 10

कार्य मूल्यमापन (Job evaluation) आणि कार्य भरणपोषण (Job enrichment) स्पष्ट करा.

9. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) What is meant by RDBMS ? Explain the use of RDBMS. 15

आर. डी. बी. एम. एस्. म्हणजे काय ? आर. डी. बी. एम. एस्. चा उपयोग स्पष्ट करा.

(b) Define recruitment. Explain the methods of recruitment. 15

नेमणूकीची (recruitment) व्याख्या करा. नेमणूकीच्या पद्धती स्पष्ट करा.

(c) Explain employees moral and productivity. 10

कर्मचाऱ्यांची नैतिकता (moral) आणि उत्पादकता (productivity) स्पष्ट करा.